

NIGERIA

Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

Powierzchnia:	923 768 km ²
Ludność:	170 123 740
Głowa państwa (Prezydent):	Muhammadu Buhari
Premier	Muhammadu Buhari
Minister Przemysłu, Handlu i Inwestycji	Okey Enelamah
Ambasador Nigerii w Polsce (Chargé d'affaires)	Itam Akpama Icha
Ambasador RP w Nigerii	Joanna Tarnawska
Najbliższe wybory parlamentarne	2023 r.

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Państwo położone w Afryce Zachodniej nad Zatoką Gwinejską, najludniejsze na kontynencie afrykańskim. Nazwa państwa pochodzi od rzeki Niger, a pierwszy raz pojawiła się w artykule gazety The Times z 1897 roku. Sąsiaduje z Beninem, Nigrem, Czadem i Kamerunem.

Typ państwa: republika federalna. Nigeria była kolonią brytyjską, administracyjnie podzieloną na prowincje północne i południowe oraz kolonię Lagos. Nigeria uzyskała niepodległość **1 października 1960 r.**, jako republika federalna, składająca się z trzech federacji (wschodnia, zachodnia i północna), cieszących się dużą autonomią.

Obecnie Federalna Republika Nigerii podzielona jest na **36 stanów i 1 terytorium** (Abia, Adamawa, Akwa Ibom, Anambra, Bauchi, Bayelsa, Benue, Borno, Cross River, Delta, Ebonyi, Edo, Ekiti, Enugu, Gombe, Imo, Jigawa, Kaduna, Kano, Katsina, Kebbi, Kogi, Kwara, Lagos, Nassarawa, Niger, Ogun, Ondo, Osun, Oyo, Plateau, Rivers, Sokoto, Taraba, Yobe, Zamfara i Federalne terytorium stołeczne Abudża).

Prezydent Nigerii, wybierany na **czteroletnią kadencję**, jest **zarazem szefem rządu**. **Władza ustawodawcza** należy do **dwuizbowego Zgromadzenia Narodowego** o **kadencji czteroletniej**.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

Walutą narodową Nigerii jest Naira (NGN). Oficjalny średni kurs wymiany wobec 1 USD na dzień 05 maja 2021 roku wynosił: 1 USD = 376.91 NGN.

Język urzędowy: angielski.

Główne bogactwa naturalne: gaz ziemny, ropa naftowa, cyna, rudy żelaza, węgiel, wapień, niob, ołów, cynk, grunty orne.

Religia: Na północy dominującymi grupami etnicznymi (2/3 kraju) są Hausa i Fulanie (głównie muzułmanie). Inne główne grupy etniczne tej części kraju to Nupe, Tiw i Kanuri. Jorubowie dominują na południowym zachodzie. Połowa z nich to chrześcijanie, jedna czwarta to muzułmanie. Chrześcijańska grupa Ibo jest największą grupą etniczną na południowym wschodzie. Również ta grupa nie jest jednolita pod względem wyznaniowym. Co prawda przeważają w niej katolicy, ale anglikanie, zielonoświątkowcy i ewangelicy także zajmują silną pozycję.

Uczestnictwo w wielostronnych organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym.

ACP, AfDB, AU, C, CD, D-8, ECOWAS, FAO, G-15, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, MIGA, MINURSO, MINUSMA, MONUSCO, NAM, OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNAMID, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIFIL, UNISFA, UNITAR, UNMIL, UNMISS, UNOCI, UNWTO, UPU, WCO, WHO, WIPO, WMO, WTO.

2. Sytuacja gospodarcza.

Najważniejszą rolę w gospodarce odgrywa przemysł wydobywczy, a zwłaszcza eksploatacja złóż ropy naftowej. Nigeria jest największym producentem ropy w Afryce, obok Angoli głównym rynkiem inwestycji amerykańskich w przemyśle wydobywczym w Afryce Subsaharyjskiej.

Podstawą gospodarki kraju jest wydobycie **ropy naftowej**, której eksport przynosi ponad **65% wpływów do budżetu**. Wydobywa się tam również **węgiel kamienny i cynę**.

Na terytorium Nigerii znajduje się dużo niewykorzystanych jeszcze bogactw mineralnych. Pomimo jej dużego potencjału gospodarczego i tak pozostaje krajem biednym.

Prognozy rozwoju gospodarki Nigerii

Oczekuje się, że gospodarka Nigerii do **2030 roku będzie rosła średnio o 7,1% rocznie**. W ten sposób przesunie się z obecnie 26 miejsca na 20 miejsce w świecie plasując się w czołówce 20 gospodarek świata. Największy potencjał wzrostu posiada handel i infrastruktura, których udział we wzroście PKB do 2030 roku wyniesie 1/3.

Rząd stara się przeprowadzić strategiczne **przeprofilowanie** gospodarki z uzależnienia od ropy **w kierunku rozwoju rolnictwa, sektora wytwórczego i usług**. Celami długoterminowymi są **rozwój prywatnej przedsiębiorczości i rynkowa deregulacja**, szczególnie w **bankowości, przemyśle energetycznym i naftowym**. Reformy rozpoczęto w latach 2003-07 w ramach programu **National Economic Empowerment Development Strategy (NEEDS)**; realizowany jest obecnie kolejny etap pod nazwą **State Economic Empowerment Development Strategy (SEEDS)**. W 2009 r. rząd przyjął strategiczny plan gospodarczy **Vision 20:2020**. Jego realizacja ma pomóc Nigerii stać się jedną z 20 czołowych gospodarek świata do roku 2020. Plan bardzo optymistycznie zakłada roczny wzrost PKB na poziomie prawie 14% oraz przeorientowanie gospodarki z sektora pierwotnego na przemysł, wytwórczość i usługi do 2020 r.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

➤ UE - Nigeria

Nigeria jest ósmym, co do wartości unijnego importu ropy naftowej partnerem UE. W eksporcie Nigerii do UE dominuje ropa naftowa (ponad 95%). Eksport tego produktu nie napotyka na żadne bariery. Nigeria przede wszystkim zainteresowana jest utrzymaniem takiego stanu rzeczy. Podpisanie negocjowanego z UE Economic Partnership Agreement (EPA) jest sukcesywnie odraczane. Na chwilę obecną nie wskazuje się żadnego konkretnego terminu. Nigeria ciągle nie jest przygotowana instytucjonalnie i legislacyjnie do wdrożenia regulacji wynikających z EPA.

➤ Polska – Nigeria

- Umowa o utworzeniu Komisji Mieszanej ds. Współpracy Gospodarczej, Naukowej, Technicznej i Kulturalnej między Rządem PRL a Federalnym Rządem Wojskowym Federalnej Republiki Nigerii, podpisana **16 czerwca 1976 roku**;
- Umowa między Rządem PRL a Federalnym Rządem Wojskowym Federalnej Republiki Nigerii o współpracy kulturalnej i naukowej, podpisana **16 czerwca 1976 roku**;
- Umowa między Rządem RP a Rządem Federacyjnej Republiki Nigerii w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i sprzedaży majątku, podpisana **12 lutego 1999 r.**;
- Deklaracja o wzajemnej współpracy Ministra Gospodarki RP i Ministra Handlu i Inwestycji Federalnej Republiki Nigerii, która stanowi podstawę do odbywania okresowych konsultacji gospodarczych, podpisana w **kwietniu 2013 r.**

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika <u>2019</u> 2020	I-II 2021	Dynamika <u>I-II 2020</u> I-II 2021
Eksport	87,1	114,8	110,6	125,5	103,0	82,1	2,9	22,7
Import	45,4	29,6	297,4	658,6	573,0	87,0	8,8	258,8
Obroty	132,5	144,4	408,0	784,1	676,0	86,2	11,7	72,1
Saldo	41,7	85,2	-186,8	-533,1	-470,0	-	-5,9	-

Zgodnie z danymi za rok 2020, wartość wzajemnych obrotów między krajami wyniosła **676,0** (spadek w porównaniu z 2019 r. o **13,8%**), w tym eksport z Polski do Nigerii – **103,0 mln USD** (spadek w porównaniu z rokiem wcześniejszym o **17,9%**, oraz import **573,0 mln USD**. W efekcie dwustronna wymiana towarowa zakończyła się w 2020 r. ujemnym dla Polski saldem na poziomie **470,0 mln USD**.

W strukturze polskiego eksportu do Nigerii w 2020 r. największymi grupami towarowymi były:

- Urządzenia mechaniczne i elektryczne – 21,4 mln USD;

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

- Artykułu pochodzenia roślinnego – 14,8 mln USD;
- Wyroby nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych – 14,6 mln USD;
- Zwierzęta żywe – 10,5 mln USD;
- Gotowe artykuły spożywcze, napoje bezalkoholowe, alkoholowe – 8,8 mln USD;
- Produkty przemysłu chemicznego – 8,2 mln USD.

Natomiast w strukturze **polskiego importu z Nigerii w omawianym okresie** największymi grupami towarowymi były:

- Ropa naftowa i kondensaty gazu naturalnego – 553,3 mln USD;
- nasiona bawełny, maku, sezamu – 4,1 mln USD.
- Węgiel drzewny – 4,1 mln USD;

6. Dostęp do rynku.

Działalność na rynku nigeryjskim jest obarczone wysokim ryzykiem. Nigeria znaczną część swoich dochodów uzyskuje z kontrolowanego przez państwo wydobycia ropy naftowej. Realizacja zamówień rządowych jest najbardziej interesującą i lukratywną formą działalności gospodarczej. Sektor prywatny jest właściwie całkowicie uzależniony od państwa i przepływu środków z budżetu na inwestycje i zamówienia. Taki system powoduje poważne problemy: uzależnienie od uznaniowych decyzji administracyjnych, nieprzejrzyste procedury i sprzyja korupcji. Kolejnym problemem jest opieszale i niewydolne sądownictwo, opóźniające bądź uniemożliwiające wręcz uzyskanie rozstrzygnięć sporów i prawomocnych wyroków. W związku z postępującą zapaścią systemu edukacyjnego trudno o wysoko wykwalifikowaną siłę roboczą (technicy wszelkich specjalności). Niewykwalifikowana siła robocza jest natomiast łatwa i tania do pozyskania. Wyższa kadra zarządzająca jest dobrze wykształcona, zazwyczaj na uczelniach zagranicznych (głównie w Wielkiej Brytanii). Przy kalkulacji kosztów inwestycji należy uwzględnić wysokie koszty ochrony. W Nigerii powszechne są napady bandyckie oraz zdarzają się, ostatnio coraz rzadziej, porwania obcokrajowców.

Ponadto, problemy z zaopatrzeniem w energię powodują dodatkowe zwiększenie kosztów produkcji ze względu na konieczność zapewnienia zapasowego zasilania (generatory napędzane dieslem).

Najważniejszym chyba warunkiem odniesienia sukcesu w Nigerii jest posiadanie wiarygodnego i dobrze pozycjonowanego biznesowo i politycznie partnera miejscowego. Należy zachować szczególną ostrożność w kontaktach z przypadkowo poznanymi „pośrednikami” obiecującymi bardzo lukratywne kontrakty i powołującymi się na doskonałe kontakty na najwyższych szczeblach władz nigeryjskich.

System bankowy w Nigerii jest dobrze rozwinięty i po ostatnich reformach przeprowadzonych przez Bank Centralny pozostaje stabilny.

Pomimo powyższych utrudnień w rozpoczęciu i prowadzeniu działalności gospodarczej w Nigerii jest to rynek, na którym marże możliwe do osiągnięcia znacznie przewyższają te z rynków stabilnych i mniej ryzykownych. Nigeria z rynkiem wewnętrznym liczącym ok. 170 mln konsumentów i rozwijającym się stale, mimo problemów wewnętrznych jest i pozostanie jednym z najciekawszych krajów na kontynencie z gospodarczego i biznesowego punktu widzenia.

Szanse eksportowe i inwestycyjne dla polskich przedsiębiorców

- ✚ **Sektor morski i szkolnictwa morskiego** (udział w budowie infrastruktury portowej i okołoportowej, zamówienia na statki);
- ✚ **Sektor energetyczny** (linie przesyłowe i infrastruktura energetyczna; kilku- kilkunasto-

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

megawatowe siłownie; współpraca przy budowie dużych elektrowni – podwykonawstwo, dostawy części, nadzór, consulting);

- ✚ **Sektor rolno-spożywczy** (eksport/montownie sprzętu rolniczego, produkcja biopaliw i biomasy);
- ✚ **Sektor budowlany** (budowa budynków mieszkalnych i infrastruktury; dostawy materiałów budowlanych i wykończeniowych – ceramika, drzwi, armatura, itd.);
- ✚ **Sektor obronny** (sprzedaż produktów oraz proste linie produkcyjne i montownie);
- ✚ **Sektor meblarski** (montownie mebli).

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Rynkiem nigeryjskim interesują się polskie firmy przemysłu wydobywczego, energetycznego i teleinformatycznego (projekty związane z budową kopalń węgla kamiennego i elektrowni węglowych, linii energetycznych, remontów istniejących elektrowni, wykorzystanie biomasy i biopaliw). Przykładem dotychczasowej współpracy jest udział firmy Energoprojekt Katowice S.A. w pracach konsultacyjnych przy budowie elektrowni gazowej w stanie Ondo, jako podwykonawca firmy chińskiej. Firma ta została ponownie wybrana jako konsultant do nadzoru inwestorskiego budowy elektrowni gazowej Omotosho II o mocy ok. 500 MW. Elektrownię buduje firma chińska. Energoprojekt-Katowice wraz z dwoma innymi podmiotami z Polski (Energoprojekt Warszawa S.A. i AMC Polska), ubiegała się również o kontrakt w zakresie renowacji elektrowni wodnej Kainji w stanie Niger.

W dniach 17 września 2014 - 23 września 2014 r. w Abudży odbyły się polsko-nigeryjskie konsultacje gospodarcze w resortach finansów, rolnictwa i gospodarki. W efekcie odbytych rozmów Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Gospodarki, Pana Andrzeja Dychy i Ministra Stanu w Federalnym Ministerstwie Przemysłu, Handlu i Inwestycji dr Samuela Ortoma, obydwie strony zgodziły się co do potrzeby kontynuowania dialogu na rzecz dynamizowania współpracy gospodarczo-handlowej. Przyjęto, że jednym z elementów sprzyjających jej rozwojowi byłoby uzupełnienie aktualnej bazy prawno-traktatowej o Umowę o współpracy gospodarczej, stwarzającą podstawę do odbywania okresowych konsultacji gospodarczych polsko-nigeryjskich. Uzgodniono celowość podjęcia prac nad zawarciem bilateralnej umowy o współpracy gospodarczej. W związku z powyższym uzyskano zgodę Prezesa Rady Ministrów na rozpoczęcie negocjacji umowy i w sierpniu 2015 r. projekt umowy przekazany został stronie nigeryjskiej. Obecnie oczekujemy na stanowisko partnera.

W marcu 2017 roku z wizytą w Nigerii przebywał Minister Waszczykowski. Podkreśli, że Nigeria jest ważnym celem programu Go Africa, a Polska zainteresowana jest współpracą z Nigerią w ramach kontaktów Unii Europejskiej z Afryką i UE z Nigerią. Jednym z tematów rozmowy z szefem dyplomacji Nigerii było bezpieczeństwo międzynarodowe, ponadto strona nigeryjska dodała, że zainteresowana pogłębianiem relacji dwustronnych z Polską.

Jednym z kluczowych założeń systemu wspierania eksportu i inwestycji, wdrażanego w ramach zaakceptowanej przez Rząd RP **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju** jest utworzenie Zagranicznych Biur Handlowych (ZBH) Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, dostosowanych do kierunków rozwoju gospodarki światowej i odpowiadających potrzebom przedsiębiorców. W związku z powyższym jedno z ZBH utworzono w **Lagos**.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

8. Polskie placówki ekonomiczno-handlowe w Nigerii

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Nigerii

Ambasador: Joanna Tarnawska
adres: 10 River Niger St., off Danube Street, Maitama, Abuja
Tel.: (+234) 805 200 0204, (+234) 807 663 1021
E-mail: abuja.consulate@msz.gov.pl,
Strona internetowa www.abudza.msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH

Kierownik: **Justyna Sitarska**
justyna.sitarska@paih.gov.pl
+234 907 403 1791

9. Placówki dyplomatyczne oraz adresy podmiotów lokalnych.

Ambasada Federalnej Republiki Nigerii

Ambasador (Chargé d'affaires): **Itam Akpama Icha**
Siedziba: ul. Kosiarzy 22 B and C; 02-953 Warszawa
Telefon: (22) 651 53 05, 651 53 48, Fax: (22) 651 53 78
E-mail: nigeria.warsaw@mfa.gov.ng, strona internetowa: www.nigeriaembassy.pl

Na podstawie danych: MRPiT; MSZ; GUS; CIA The World Factbook; AfDB, OECD, UNDP African Economic Outlook; UNDP World Investment Report;